

Temetők díszfái, díszcserjéi

I. A temetők területének fásítása

- A települések része, számos szabályozással
- A zöldfelületi rendszer része, ökológiai szerepe
- Nagy lombtömeg
- Sajátos hangulat megteremtése a növényekkel is
- Jelentős esztétikai érték
- Napjainkban mára temetőkertek gondos megtervezése
- Tervezés közösen is: hozzátartozók, temetkezési vállalatok, kerttervezők is

Fiumei úti Sírkert

Új célok

- a temető elhatárolása a környezettől többsoros fasorral
- tájba illő és gyorsan növő fák, cserjék
- szabályos parcellák, de közöttük a helyi sajátosságokhoz alkalmazva ligetes, parkszerű, tájképi telepítés is

Célszerű: a megnyitás előtti fásítás

- Tervezésekor figyelembe kell venni:
  - földrajzi adottságokat
  - gyors térhatárolást
  - hangulati hatásokat

Fiumei úti Sírkert

Fiumei úti Sírkert

Örökzöld fák, cserjék a sírkertben

- Az elmúlás ellensúlyozásaként: az örök élet, az örökkévalóság szimbólumai: örökzöldek
  - - *Thuja orientalis*
  - - *Thuja occidentalis*
  - - *Buxus sempervirens*
  - - *Juniperus sabina*
  - - *Hedera helix*
  - - *Taxus baccata*

Kecskemét

Dél-Európában: *Cupressus sempervirens* és pálmák, rozmaring is!

Andalúz temető a domboldalon

Horvátország: Varasdi temető

Highgate temető, London

Highgate temető, London

Csüngő koronájú fák a sírkertben

- Az elmúlás fájdalma, szomorúság jelképe
  - *Salix alba* 'Tristis'
  - *Sophora japonica* 'Pendula'

Szomorú fák

- *Betula pendula* 'Youngii'
- *Prunus serrulata* 'Kiku-Shidare-Sakura'
- *Fagus sylvatica* 'Pendula'
- *Salix alba* 'Tristis', *S. babylonica*
- *Sophora japonica* 'Pendula'

Fák, fasorok a sírkertben

Régi gyakorlat: Fasorok a temetőben:

- utak mentén
  - parcellák mentén
  - ravatalozó környékén, esetleg ligetesen is
  - a merevség, szabályosság feloldására
-
- Hibák sajnos: tervezés hiánya, hiányzó védőerdősávok, kevés fa, elhanyagolt ravatalozó környék

Óbudai temető

Óbudai temető

Hangulati hatások

- Ravatalozó környéke: ünnepélyes, reprezentatív szeldelt levelűek, színes lombúak, virágdísz, örökzöldek, rózsák

Debrecen - Köztemető

Cserjék használata is

- Fontos szerepük a téralkotásban
- Gyors növekedésükkel, térhatárolásukkal
- Virág- és termésdíszük esztétikai szerepe
- Nyírott sövényeket csak indokolt esetben, mert drága a fenntartása, akadályozhat

Óbudai temető - Az 1931-ben épült Feltámadt Üdvözítő Temetőkápolna a bejáratnál

Örökzöld oszlopos és kúpos fenyők

- *Abies concolor*, *A. nordmanniana*
- *Cedrus atlantica*, *C. atlantica* 'Glauca', *C. a.* 'Glauca Pendula'
- *Chamaecyparis lawsoniana* és fajták, *C. nootkatensis* 'Pendula'
- × *Cupressocyparis leylandii* és fajtái
- *Cupressus arizonica*, *C. sempervirens*
- *Juniperus communis*, *J. virginiana*
- *Picea abies*, *P. omorica*, *P. pungens* és fajtáik
- *Pinus sylvestris* és fajtái, *P. wallichiana*, *P. nigra*
- *Sequoiadendron giganteum*
- *Taxus baccata* és fajtái
- *Thuja occidentalis*, *T. orientalis*, *T. plicata* és fajtáik

Örökzöld elfekvő fenyők

- *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana', 'Old Gold' .....
- *J. horizontalis* 'Plumosa'
- *J. sabina* 'Tamariscifolia', 'Tizsakürt'
- *J. virginiana* 'Tripartita', 'Grey Owl'
- *Taxus baccata* 'Adpressa'

Lomblevelű örökzöldek

- *Aucuba japonica* 'Variegata'
- *Berberis julianae*
- *Buxus sempervirens*, *B.s.* 'Suffruticosa'
- *Hedera helix* és fajtái
- *Ilex aquifolium* és fajtái
- *Prunus laurocerasus* és fajtái
- *Lonicera japonica*
- *Lonicera pileata*, *L. nitida* fajták
- *Mahonia aquifolium*
- *Pyracantha coccinea* és fajtái
- *Viburnum rhytidophyllum*,
- *V.* 'Pragense'

Farkasréti temető

II. Sírok díszítése

- A síremlék meghatározó szerepe
- Síremlék anyaga, magassága, kora, típusa meghatározó
- Ma már inkább alacsony hantok, vagy hant nélkül, s urnasírok
- „halott” kő, „kősivatag”
a növény az élet
- A síremlék és
a növények összhangja

- Világos síremlék: világos vagy sötét növények
- Sötét síremlék: világos, ezüstös színekkel
- Magas fejkő vagy obeliszka magasabb növényekkel
- Alacsony fejkő: alacsony vagy közép magas növényekkel
- Középen a legmagasabb, kifelé alacsonyabb növények

Magas hant és műkö keret

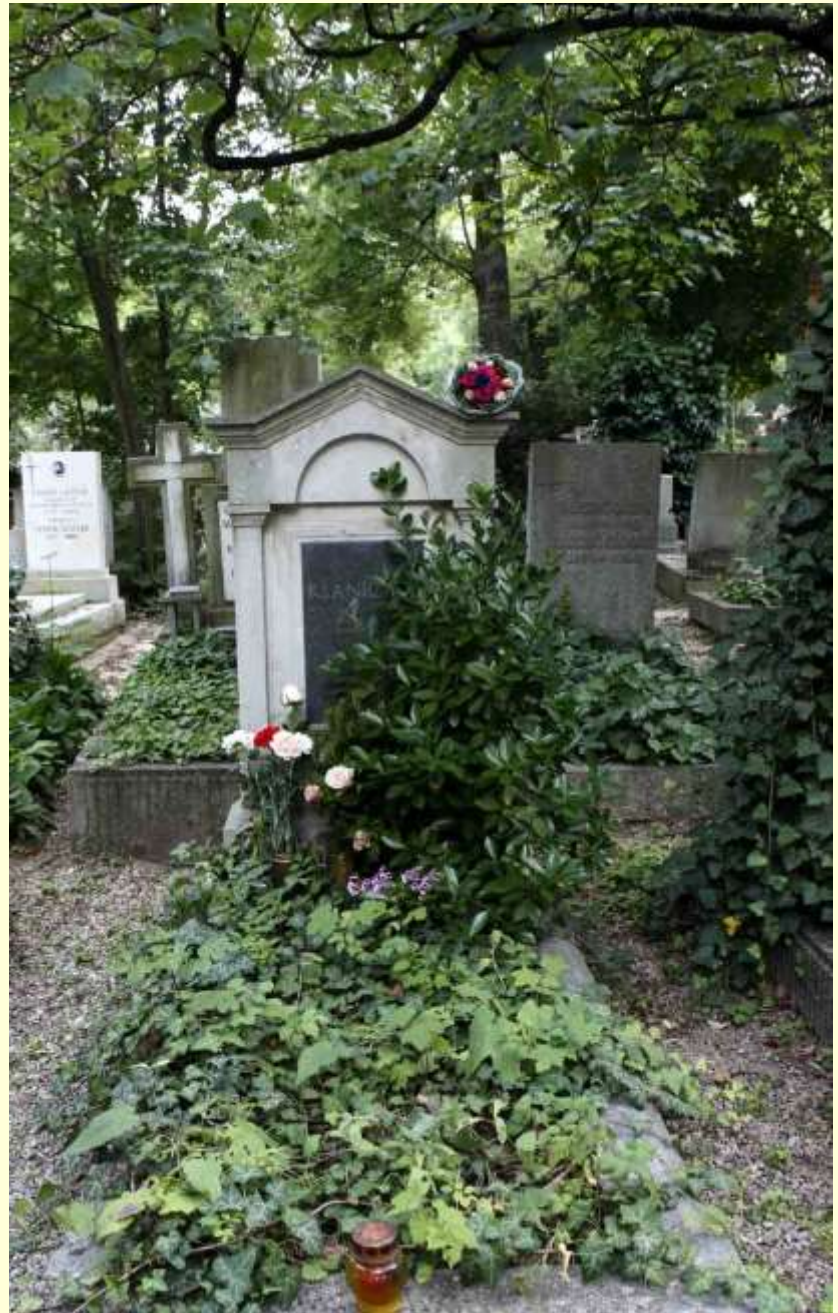
- Leggyakoribb
- Szélessége és formája nagyon változatos
- Szép és változatos kiültetések
- Gyepes sírhant oldal
- Borostyán keret
- Hant nélküli sírok

Farkasréti Temető

Soproni Temető

Színek alkalmazása

- Fehér egymagában vagy más színekkel keverten
- Kis színeközök (egymáshoz közel eső 2-3 szín)
- Éles szíkontrasztok bántóak
- Égő piros mellőzése
- Életkor jelzésére

Fák, cserjék a síremlékeken vagy körülöttük

- Teljes sírfelületet elfoglalók: (*Juniperus sabina* 'Tamariscifolia', *J. horizontalis* 'Plumosa')

Kisebb-nagyobb gömb vagy tojás, illetve karcsú, oszlopos formák

- *Chamaecyparis lawsoniana* 'Globus'
- *Thuja occidentalis* 'Tiny Tim' és 'Froebelii' 'Golden Globe'
- *Thuja occidentalis* 'Columna'
- *Juniperus scopulorum* 'Skyrocket'
- *Juniperus virginiana* 'Pseudocupressus'

'Danica'

'Aurea Nana'

'Teddy'

'Golden Globe'

Illatos félcserjék

- Mediterrán származás
- Téli fagyáskárok esetleg
- Szőnyegszerű hatás vagy keretként
- - *Lavandula angustifolia*
- - *Artemisia alba*
- *Santolina pinnata*, *S. chamaecyparissus*
- *Salvia officinalis*

Lombhullató cserjék

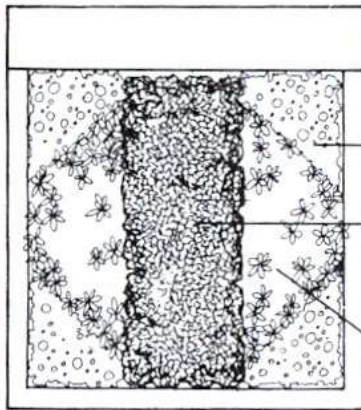
- *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana'
- *Potentilla fruticosa*
- *Deutzia gracilis*

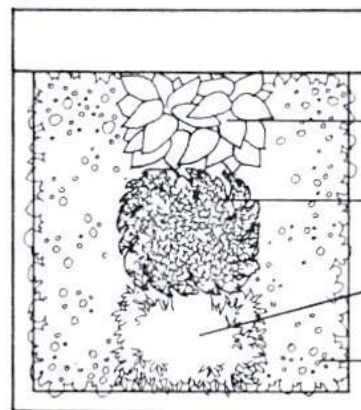
<i>Artemisia alba</i>	<i>Elsholtzia stauntonii</i>	<i>Prunus laurocerasus</i> 'Otto Luyken'
<i>Artemisia abrotanum</i>	<i>Erica carnea</i>	<i>Lavandula angustifolia</i>
<i>Aucuba japonica</i>	<i>Euonymus jortunei</i> var. <i>radicans</i>	<i>Lonicera nitida</i> 'Elegant,
'Variegata'	<i>Euonymus fortunei</i>	<i>Mahonia aquifolium</i>
<i>Berberis thunbergii</i>	'Vegetus,	<i>Perovskia atriplicifolia</i>
'Atropurpurea Nana'	<i>Euonymus jortunei</i>	<i>Pinus mugo</i> 'Pumilio,
<i>Berberis verruculosa</i>	'Gracilis,	<i>Potentilla fruticosa</i>
<i>Buxus sempervirens</i>	<i>Genista tinctoria</i>	<i>Salvia officinalis</i>
'Suffruticosa'	<i>Genista pilosa</i>	<i>Santolina</i>
<i>Calluna vulgaris</i>	<i>Hedera helix</i>	<i>chamaecyparissus</i>
<i>Caryopteris</i> × <i>clandonensis</i>	<i>Hydrangea arborescens</i>	<i>Santolina pinnata</i>
<i>Caryopteris incana</i>	<i>Hypericum</i> × <i>moserianum</i>	<i>Spiraea japonica</i>
<i>Cotoneaster dammeri</i>	<i>Juniperus communis</i>	<i>Taxus baccata</i> 'Fastigiata',
<i>Chamaecyparis</i>	'Stricta,	'Fastigiata Aurea', <i>Thuja</i>
<i>lawsoniana</i> 'Globus'	<i>Juniperus sabina</i>	<i>occidentalis</i> 'Malonyana',
<i>Chamaecyparis obtusa</i>	'Tamariscifolia', 'Hicksii'	'Fastigiata', 'Columna',
'Nana Gracilis,	'Tiszakürt,	<i>Thuja occidentalis</i>
<i>Cotoneaster dammeri</i>	<i>Juniperus horizontalis</i>	'Ellwangeriana,
'Major,	'Plumosa,	'Rheingold', 'Ericoides',
<i>C. horizontalis</i>	<i>Juniperus scopulorum</i>	'Danica', 'Froebelii'
<i>Cotoncaster microphylla</i>	'Skyrocket,	<i>Yucca fajok</i>
<i>Deutzia gracilis</i>		

a)

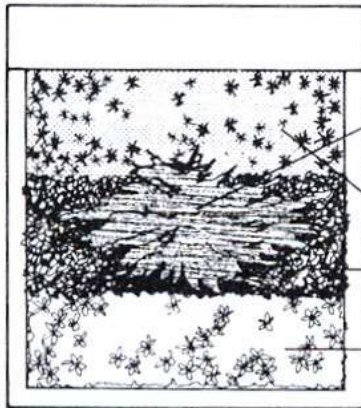
ny: piros jégvirág
(*Begonia semperflorens*)
 ő-t: árvácska
(*Viola × wittrockiana*)
 szürke cipruska
(*Santolina chamaecyparissus*)
 fehér verbéna
(*Verbena hybrida compacta 'Fehér labda'*)
 ő-t: százsorszép
(*Bellis perennis*)

d)

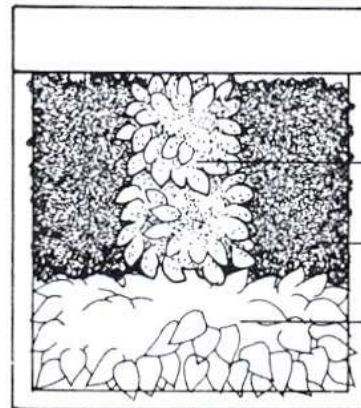
tarka árnyliliom
(*Hosta undulata 'Univitata'*)
 gömbpuszpáng
(*Buxus sempervirens 'Suffruticosa'*)
 kandilla gólyaorr
(*Geranium macroorrhizum*)
 kaukázusi nefelejcs
(*Brunnera macrophylla*)

b)

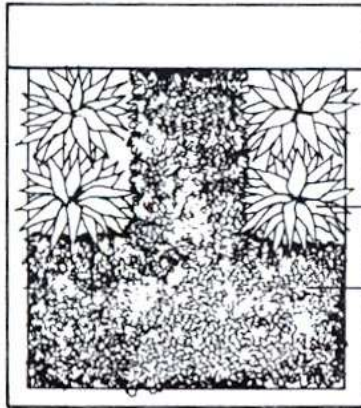
nehézszagú boróka
(*Juniperus sabina 'Tamariscifolia'*)
 tollas szegfű
(*Dianthus plumarius*)
 kékgyökér
(*Ceratostigma plumbaginoides*)
 örökzöld tatárvirág
(*Iberis sempervirens*)

e)

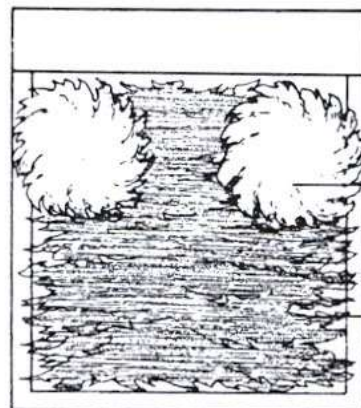
pettyes levelű babérsom
(*Aucuba japonica 'Variegata'*)
 kis télizöld
(*Vinca minor*)
 japán árnyliliom
(*Hosta japonica*)

c)

pálmaliliom
(*Yucca filamentosa*)
 molyhos madárhúr
(*Cerastium tomentosum*)

f)

gömb alakú hamiscipus
(*Chamaecyparis lawsoniana 'Globus'*)
 nehézszagú boróka
(*Juniperus sabina 'Tamariscifolia'*)

Lomblevelű örökzöldek

- *Buxus sempervirens* és fajtái
- *Berberis verruculosa*
- *Aucuba japonica* 'Variegata'
- *Cotoneaster*-ek
- *Euonymus fortunei* fajták
- Edzettség, inkább félárnyékba, árnyékba

